

ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE

Oblastní pracoviště

Střední Čechy

Inspekční zpráva

Základní škola Kolín II., Bezručova 980

Bezručova 980, 280 02 Kolín II.

Identifikátor školy: 600 045 340

Zřizovatel: Město Kolín, Karlovo náměstí 78, 280 12 Kolín

Školský úřad Kolín, Kutnohorská 50, 280 02

Termín konání orientační inspekce: 13. - 19. prosinec 2000

Čj.	032 180/00-5101
Signatura	oc1cu122

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Úplná základní škola s dvaceti třídami, v nichž se vzdělává 461 žák. Je vybudována jako pavilonová na velkém sídlišti. Ve škole upustili od rozšířené výuky jazyků, neboť nebylo možné personálně zabezpečit odbornost výuky, v současné době je ještě tento vzdělávací program (čj. 16333/96-22-21) realizován ve třídách IX. A a VIII. A. V ostatních třídách se učí podle vzdělávacího programu Základní škola schváleného MŠMT ČR pod č.j. 16 847/96-2 ve znění úprav a doplňků.

HODNOCENÍ KVALITY VZDĚLÁVÁNÍ

Český jazyk

Týdenní hodinová dotace souhlasí s učebním plánem, také členění předmětu na část jazykovou, slohovou a literární odpovídá zvolenému vzdělávacímu programu. Vyučující zpracovávají časově-tematické plány, tím je zajištěna kontinuita výuky. Ze zápisů v třídních knihách školního roku 1998/1999 a 1999/2000 vyplývá, že nebyly zcela respektovány úpravy a doplňky z roku 1998 čj. 25018/98-22 zařazením učiva, které bylo výše zmíněnými úpravami přesunuto do vyšších ročníků (např. v pátém ročníku v 33. – 35. týdnu zařazením učiva druhý a skloňování číslovek aj.).

Na druhém stupni jsou určitá témata zařazována diferencovaně – rozšiřující učivo se probírá pouze ve zbývajících třídách s rozšířenou jazykovou výukou. Příprava na jednotlivé hodiny byla různá: velmi dobrá (s promyšlenou strukturou hodiny a účelným využitím výukových počítačových programů), ale i s citelně slabými místy (bez využití audiovizuální techniky či didaktických pomůcek). Celkově oblast plánování a přípravy vykazuje pozitiva a negativa v rovnováze.

Personální podmínky výuky jsou velmi dobré. Na druhém stupni je český jazyk vyučován pouze učiteli s odbornou i pedagogickou způsobilostí (celkem čtyři), na prvním stupni vyučuje český jazyk osm vyučujících. Pět z nich má úplnou pedagogickou a odbornou způsobilost pro první stupeň základní školy, tři jsou bez odborné a pedagogické způsobilosti pro první stupeň (z toho dvě učitelky mají úplnou odbornou a pedagogickou způsobilost pro výuku tohoto předmětu na druhém stupni, jedna učitelka má středoškolské vzdělání pedagogického zaměření).

Materiální podmínky jsou spíše nadprůměrné úrovně. Škola má soubory výukových počítačových programů pro český jazyk, schválené učebnice, didaktické pomůcky, informativní literaturu, žáci mají k dispozici pracovní sešity, velmi často byly využívány namnožené pracovní materiály.

Všechny třídy jsou teplé, prostorné, postupně je rekonstruováno nové osvětlení. Psychohygiena práce byla ve sledovaných hodinách na velmi dobré úrovni, učitelé často zařazovali herní, soutěživé a relaxační prvky. Podmínky výuky jsou celkově nadprůměrné.

V organizaci, metodách a formách práce byly ve sledovaných hodinách značné rozdíly. Na prvním stupni spíše převládal rutinní přístup, vyučující užívali standardní klasické metody. Ve většině hodin převládal ve výuce dominantní přístup učitele. Ve všech sledovaných hodinách byla zařazována účinná zpětná vazba. Ve velmi dobrých hodinách pracovali žáci s porozuměním, projevovali dobré pracovní návyky. Průměrné hodiny byly méně efektivní. Na druhém stupni převládal činnostní styl výuky, žáci byli cíleně vedeni k samostatné práci, k vyvozování a aplikaci poznatků, ve vyučování se objevily prvky problémového vyučování,

dobrá byla práce s chybou. Výrazným pozitivem je práce s výukovými programy. Žáci se specifickými vývojovými poruchami jsou evidováni, zvláště na druhém stupni jim byly zadávány kvalitativně diferencované úkoly. Na prvním stupni byl převážně uplatňován individuální přístup, diferenciací úkolů byla spíše kvantitativní. Ve škole probíhá ve čtyřech skupinách (na prvním stupni) ambulantní nácvik nápravy vývojových poruch. Organizace, metody a formy jsou na prvním stupni hodnoceny průměrně, na druhém stupni s výraznou převahou pozitiv.

Žáci prvního i druhého stupně byli motivováni k práci převážně povzbuzováním a pochvalou. Vstupní motivaci ale většinou zastupovalo pouhé seznámení s programem hodiny. Na prvním stupni byli žáci hodnoceni ve sledovaných hodinách většinou slovně, výborné známky měly spíše povzbuzující charakter. Na druhém stupni byli žáci zkoušeni, hodnoceni slovně i známkou, ta byla zdůvodňována. Zodpovědně přistupovali žáci k individuálnímu zpracování zadaného úkolu na počítači. Ve velmi dobrých hodinách nechybělo závěrečné shrnutí a celkové zhodnocení. Oblast motivace a hodnocení měla na prvním stupni průměrnou, na druhém stupni nadprůměrnou úroveň.

Ve všech sledovaných hodinách byla velmi dobrá pracovní atmosféra, žáci byli spíše aktivní, na prvním i druhém stupni projevovali pozitivní vztah k předmětu, učitelé nemuseli řešit nežádoucí projevy chování. Rezervy jsou v komunikativních schopnostech žáků a v cíleném vyžadování a procvičování mluveného spisovného projevu. Učitelé se často spokojují s jednoslovnými odpověďmi. Úroveň interakce a komunikace mezi žáky a pedagogy byla ve sledovaných hodinách velmi dobrá.

Ve výuce českého jazyka na prvním stupni převažují standardní způsoby práce. Ve zjištěných skutečnostech jsou pozitiva a negativa téměř v rovnováze, úroveň výuky je průměrná. Na druhém stupni převažují moderní činnostní přístupy, úroveň výuky je spíše nadprůměrná. Celkově je výuka českého jazyka hodnocena jako průměrná.

Dějepis, vlastivěda

Týdenní hodinové dotace obou předmětů odpovídají učebnímu plánu. V časově-tematických plánech dějepisu respektují učitelé vzdělávacím programem doporučenou strukturalizaci a chronologizaci učiva. Časově-tematické plány pro vlastivědu vykazují rysy formálnosti. V různých ročnících mají různou úroveň (lepší jsou v pátém ročníku). Zápisy v třídních knihách (1998/99, 1999/00) dokladují splnění osnov. Příprava na jednotlivé hodiny byla promyšlená, učivo na sebe navazovalo. Celkově bylo plánování a příprava na průměrné úrovni.

Personálně je výuka dějepisu zabezpečena výborně – učiteli s odbornou i pedagogickou způsobilostí, výuka vlastivědy průměrně - tři učitelky s úplnou odbornou a pedagogickou způsobilostí, dvě učitelky zcela bez způsobilosti.

Materiální podmínky jsou na velmi dobré úrovni. Ve škole jsou k dispozici atlasy, nové nástěnné historické mapy, informativní literatura, videokazety.

Psychohygienické zásady byly dodržovány na standardní průměrné úrovni. Celkově jsou podmínky výuky velmi dobré.

V organizaci vyučování převažovaly klasické způsoby práce – výklad učitele doplněný zápisem, řízený rozhovor, klasické zkoušení. Ve velmi dobrých hodinách byly zařazeny činnostní prvky, žáci vyvozovali poznatky a vyučující formulovali některé otázky problémově. Ve všech sledovaných hodinách byly funkčně zařazeny práce s mapou, s učebnicí, byly vybrány vhodné literární ukázky. Úroveň organizace, metod a forem práce vykazuje negativa a pozitiva

v rovnováze.

Interakce a komunikace v hodinách obou předmětů byly na velmi dobré úrovni. Kázeňské problémy v hospitovaných hodinách se nevyskytovaly. Rovněž interakce a komunikace měly velmi dobrou úroveň.

Výuka dějepisu a vlastivědy byla ve sledovaných hodinách celkově hodnocena jako velmi dobrá.

Matematika

Výuka matematiky se řídí schváleným vzdělávacím programem, ve vyšších třídách (osmé a deváté) bez rozšířené výuky je týdenní časová dotace zvýšena o jednu hodinu nad stanovené povinné minimum. Doplněním je volitelný a nepovinný předmět *informatika* na druhém stupni a dále zájmová činnost se vztahem k matematice. Členění učiva je dáno tematickými plány, jejich formálnost, přílišná vazba na používané učebnice a nižší stupeň kooperace vyučujících se projevily v porušení učebních osnov ve čtvrtých a pátých třídách ve školních letech 1999/2000 i 2000/2001. Kromě zařazeného učiva „*trojúhelníková nerovnost*“ se jednalo v roce 1999/2000 v pátých třídách o látku „*vzájemná poloha dvou kružnic*“. V dlouhodobé přípravě na vyučování jsou rezervy zejména v oblasti systematického využívání počítačové techniky. V úpravě a vybavení jednotlivých učeben pro specifické účely výuky matematiky jsou kvalitnější podmínky na prvním stupni. V bezprostřední přípravě učitelů na jednotlivé hodiny jsou stejně jako celkově v plánování a přípravě výuky pozitiva a negativa téměř v rovnováze (pečlivá příprava obsahové stránky hodin, pomůcek a organizace, s nedostatky v metodických postupech, ve zpětných vazbách).

Na druhém stupni školy je matematika vyučována výhradně učiteli s odbornou i pedagogickou způsobilostí. Ve třech třídách prvního stupně vyučují učitelé bez požadované způsobilosti (ve dvou třídách učitelé se způsobilostí pro druhý stupeň, v jedné bez odborné a pedagogické způsobilosti). Kvalita výuky ani odbornost nejsou v přímé souvislosti s úrovní způsobilosti. I mezi hodinami vedenými učiteli bez odborné a pedagogické způsobilosti byly zaznamenány velmi kvalitní vyučovací jednotky. Výuka probíhá vesměs v kmenových učebnách, zejména na druhém stupni bez žádoucího vybavení pro předmět. Postupně jsou v závislosti na finančních možnostech zlepšovány materiální podmínky (školní nábytek, osvětlení apod.). Zřízená počítačová pracovna je v kvalitě velmi dobrá, omezujícími faktory je částečně softwarové vybavení, ale zejména ochota a schopnost jednotlivých učitelů tuto techniku využívat. Dosavadní využití pro matematiku je nedostatečné (i v porovnání s využitím v jiných předmětech), což je v rozporu s jedním z koncepčních záměrů vedení školy, který byl prioritou již při minulé inspekci v roce 1995/1996. Psychohygienické podmínky jsou průměrné. Stávající podmínky pro výuku předmětu nemají omezující charakter pro uskutečňování záměrů modernizace vzdělávacího procesu, využití podmínek závisí na osobním přístupu jednotlivých učitelů. Ze strany vedení školy je vyvíjen malý tlak na efektivnost práce s technikou (počítače, didaktická technika). Celkově jsou v podmínkách pro matematiku pozitivní a negativní zjištění téměř v rovnováze.

Také v organizaci, formách a metodách jsou klady a nedostatky téměř v rovnováze. Ve velmi dobrých hodinách byla organizována samostatná práce žáků, je vytvářena příznivá pracovní atmosféra, jsou navozovány alternativní postupy, nechybí manipulace s pomůckami apod. Pouze v jednom případě byla organizována přímá účast žáků na obsahové náplni výuky (prvek

aktivního učení). Učitelé se věnují individuální práci s dětmi s různými handicap (zameškání učiva, vývojové poruchy učení, pomalejší tempo práce...), málo četná je realizace vnitřní diferenciací tříd v rychlosti a náročnosti. Vznikají tak prostoje u rychlejších žáků. Základní principy realizovaného vzdělávacího procesu (činnostní charakter, aktivní učení...) jsou realizovány pouze v menší části výuky. Již minulá inspekční zpráva konstatovala na druhém stupni převahu frontální práce, která přetrvává. U části výuky se projevuje malá pozornost věnovaná přípravě žáků na samostatnou práci - zopakování používané terminologie, obnovení známých algoritmů, připomenutí úskalí apod. Ve většině hodin byla velmi zřetelná vazba na používané učebnice, alternativní zdroje informací nebyly téměř využívány. Značné rozdíly jsou také mezi jednotlivými hodinami v účinnosti zpětných vazeb, v úrovni názornosti. Některé hodiny postrádaly vazbu na praktické užití abstraktní práce s čísly, s geometrickými pojmy. Kladem byla metodická pestrost vyučovacích jednotek, naopak u části výuky byla obsahová roztržitost probírané či procvičované látky pro žáky nepříznivá.

Základními motivačními činiteli byly nejčastěji: vstupní motivace, posilování kladným hodnocením, povzbuzením, dílčí hodnocení či hodnocení prostřednictvím tzv. pomocného bodování, individuální pomoc. Soutěživé formy práce převažují nad kooperativními. Rezervy spočívají v úrovni analýzy chyb a v práci s chybou. V části hodin se u žáků projevila práce bez porozumění. Hodnocení a klasifikace v předmětu je četná, jen ojediněle nerespektuje klasifikační pravidla (známky s mínusy, lomené známky). Motivace a hodnocení mají v matematice průměrnou úroveň.

Interakce učitel – žák je bezproblémová, nejsou vytvářeny komunikační bariéry, žáci většinou respektují domluvená pravidla. Vstřícný vztah učitele a žáků se příznivě promítá do vztahu žáků k předmětu. Komunikativní dovednosti žáků nejsou cílevědomě rozvíjeny, ve většině hodin je převaha verbálního projevu učitele, žáci pouze doplňují pedagogem formulovaná vyjádření. V úrovni mluveného českého jazyka jsou rezervy. Interakce učitel – žák je velmi dobrá, komunikace při práci ve skupině i komunikace celkově je na průměrné úrovni.

Kvalita vzdělávání v matematice je celkově na průměrné úrovni.

Fyzika

Předepsaná časová dotace předmětu byla ve všech ročnících dodržena. Fyzika se učí v šestém ročníku jednu hodinu týdně, v sedmém, osmém a devátém ročníku dvě hodiny. S tímto rozložením počtu vyučovacích hodin bylo počítáno při dlouhodobém plánování. Časově-tematické plány však nevycházejí z učebních osnov realizovaného vzdělávacího programu, ale kopírují používané učebnice a již neplatnou osnovu vzdělávacího programu MŠMT ČR čj. 18 730/91-20 v jejich rozvolněné podobě. Přestože v průběhu čtyř let docházky žáků na druhý stupeň budou probírána všechna povinná témata, jejich rozložení do jednotlivých ročníků nerespektuje zcela návaznosti a vztahy, které jsou definovány novým vzdělávacím programem Základní škola. Dlouhodobé plánování má tudíž citelné nedostatky. Aktuální příprava na sledované hodiny byla promyšlená a zodpovědná.

Fyziku vyučuje učitel s úplnou pedagogickou a odbornou způsobilostí pro výuku tohoto předmětu. Personální zajištění předmětu je vynikající.

Materiálně-technické podmínky pro výuku jsou spíše nadprůměrné. Ve škole je zřízena odborná pracovna fyziky, s níž sousedí fyzikální laboratoř se 14 - 16 pracovními místy. Vybavení pomůckami je velmi dobré, umožňuje mnoho praktických činností žáků. Ve výuce není dosud využívána výpočetní technika. Žáci mají k dispozici povolené (ale vzhledem k realizovanému programu zastaralé) učebnice fyziky a fyzikální tabulky.

Psychohygienické požadavky na výuku byly ve všech sledovaných hodinách respektovány, výuka byla velmi dobře a vhodně členěna, pamatováno bylo na střídání metod a forem práce, které žáky v průběhu vyučovací hodiny různě a diferencovaně zatížily.

Sledované vyučovací hodiny byly zčásti věnovány opakování a upevňování již probraného učiva a také vyvození nové látky. Používané frontální metody výuky nevyklučovaly možnost, aby se žáci podíleli na tvorbě nového poznatku. Žáci měli dostatek příležitostí si nové fyzikální pojmy, veličiny či zákonitosti osvojovat aktivně, na základě prvotně pozorovaného jevu, prováděli experimenty. Spíše na škodu byla značná návodnost verbálních pokynů učitele při praktických činnostech, která částečně omezovala samostatnost myšlení jednotlivých žáků. V jedné z hodin probíhala laboratorní práce, která, ačkoliv byla v předcházejících hodinách teoreticky připravena, přesto nesplnila svůj účel, protože většina žáků nevěděla, proč byla prováděna předepsaná měření, k čemu naměřené hodnoty sloužily, výsledek neuměla zdůvodnit. Prováděná měření v jejich dílčí podobě (měření hmotnosti, teploty) však byla žáky prováděna velmi dobře, žáci mají pěkné pracovní návyky a dobře si osvojili dovednost zjišťovat velikost fyzikálních veličin. Při sledované výuce nebyly využívány kromě učebnic žádné další zdroje informací. Organizace, metody a formy výuky ve zhlédnutých hodinách byly spíše nadprůměrné.

V hodinách většinou nebyla zařazena vstupní motivace, v průběhu výuky však motivace nechyběla (motivační výzvy, střídání metod, propojení s praxí, ...). Žákům kladené otázky byly zaměřeny nejen na pamětní zvládnutí učiva. Důraz byl kladen také na pochopení vztahů a souvislostí či na aplikování učiva do praktických situací, což se žákům nedařilo spíše ojediněle. Žáci ve sledované výuce nedostali příliš příležitostí k sebehodnocení či k hodnocení práce ostatních. Hodiny většinou nepostrádaly shrnující a hodnotící závěr. Úroveň motivace a hodnocení žáků byla hodnocena průměrně.

Ve sledovaných hodinách se žáci snažili vyhovět požadavkům učitele, byli ukáznění, většinou aktivní. Částečně byl učitelem vytvářen prostor pro diskutování některých problémů. Spolupráce mezi učitelem a žáky byla průměrná. Spíše negativně ji ovlivňovala zvýšená verbalita vyučujícího, která žáky posouvala do pozadí vyučovacího procesu.

Sledovaná výuka fyziky měla spíše nadprůměrnou úroveň.

Hodnocení kvality vzdělávání

Kvalita vzdělávání ve sledovaných předmětech byla průměrná.

HODNOCENÍ KVALITY ŘÍZENÍ

Plánování

Plánování zahrnuje všechny oblasti práce školy (vzdělávání, výchovu, materiální a personální oblasti, provoz, ekonomický úsek, styk s veřejností, kontrolu a další). Tristní pokles počtu žáků v posledních deseti letech téměř na polovinu vede ředitelku školy k analýze příčin této tendence včetně analýzy konkurence (školy v nejbližším okolí mají počty žáků víceméně stabilní). Z této analýzy jsou postupně vyvozovány operativní kroky ke zvratu nepříznivého stavu. V současnosti spočívá dlouhodobá strategie v několika oblastech: postupné zavádění tříd se zaměřením na tělesnou výchovu (basketbal) na druhém stupni + zřízení přípravných

sportovních tříd na prvním stupni, profilace školy se zaměřením na výtvarné činnosti ve výuce i v zájmové oblasti, modernizace vzdělávacího procesu včetně efektivního využití počítačové techniky, mimovyučovací aktivity, zvýšení podílu žáků na chodu školy a další. Koncepce a profil školy je stanoven, vychází z objektivních okolností a z analýzy současného stavu. Jsou stanoveny priority (včetně zápisu žáků do prvních tříd v roce 2001). Z dlouhodobého hlediska byly tyto zásahy činěny poměrně pozdě. Některé dílčí kroky (ustanovení žakovského parlamentu, znovuoobnovení školního časopisu, vyšší úroveň spolupráce s rodiči, realizace mezinárodní spolupráce apod.) byly realizovány teprve nedávno, nebo jsou teprve připravovány. Reálnost cílů má svá úskalí – například rozšířená výuka tělesné výchovy nemá dosud potřebné personální zázemí, tělesná výchova je na druhém stupni vyučována s odbornou a pedagogickou způsobilostí jen ve 47 % hodin. Zaměření na výtvarné činnosti již několik let realizují jiné „konkurenční“ školy.

Plánovací materiály obsahují postupné strategické kroky, metody a formy, kterými by mělo být dosaženo stanoveného cíle. Dílčí plánovací materiály mají průměrnou úroveň. V samotném vzdělávacím procesu je modernizace prvků výuky ze strany vedení podporována apelativními výzvami v plánu práce školy, zavádění je postupné, ve výuce se projevuje pouze v prvcích.

Střednědobé plány na koncepci navazují, rozvoj v materiální oblasti je postupný a závislý na finančních možnostech zřizovatele.

Celkově je úroveň plánování průměrná.

Organizování

Škola má právní subjektivitu. Učebny jsou rozmístěny ve dvou pavilonech propojených spojovací chodbou, škola kromě toho má k dispozici ještě další pavilony (tělocvična, školní jídelna). Vedení školy tvoří ředitelka školy a její zástupkyně. Základním dokumentem, podle kterého se řídí chod školy v této oblasti je *Organizační řád školy*. Tento materiál je velmi stručný a jeho převážná část je zaměřena na úkoly provozních zaměstnanců. Kompetence pracovníků školy jsou určeny jen obecně, písemně jsou stanoveny v organizačním řádu pouze pro zástupkyni ředitele. Oficiální metodické orgány (předmětové komise, metodické sdružení) nejsou ustaveny. Ve škole jsou určeni tzv. garanti pro jednotlivé předměty na druhém stupni a na prvním stupni jsou vždy jednotliví garanti pro určité ročníky (pro první a druhý ročník, druhý a třetí ročník, páté ročníky - celkem pro první stupeň tři osoby). Jednotliví garanti se zaměřují převážně na organizaci soutěží, zprostředkovávají informace z různých školení, ale nepodílejí se na zpracování a kontrole časově-tematických plánů. Organizační struktura umožňuje řízení školy, ale v některých oblastech se jeví jako málo účinná (systém garantů).

Dokumentace školy je vedena, ale v průběhu inspekční činnosti v ní byla zjištěna řada drobných nedostatků. V zápisech o pedagogických radách se objevují podrobné přehledy chování a prospěchu žáků, pedagogicko-organizační opatření, byl zde zapracován i pokyn o ochraně člověka za mimořádných okolností. V každém zápisu pedagogické rady je zmíněna zpráva výchovného poradce. Většina zápisů ale jeví rysy formálnosti, teprve v zápise z poslední pedagogické rady se objevuje jiný přístup - neformální, se snahou skutečně zlepšit situaci.

Nedostatky byly zjištěny v plnění osnov českého jazyka a matematiky (viz jednotlivé předměty).

V oblasti organizace vyučování žáků bylo zjištěno porušení obecně závazných právních předpisů tím, že přestávka mezi šestou a sedmou hodinou je pouze pětiminutová. V další povinné dokumentaci (třídní knihy, třídní výkazy, katalogové listy) byla shledána řada dílčích

chyb a nedostatků, které ukazují na pouze formální kontrolní přístup. Ve škole není vedena evidence přijatých a řešených stížností.

Vzhledem k velikosti školy je nabídka pěti zájmových kroužků malá (dramatická výchova, keramika, internet, matematika, aerobic).

Informační systém školy je funkční, a to jak vzhledem k žákům a pracovníkům školy, tak vzhledem k veřejnosti. Vnitřní informační systém umožňuje operativní předávání informací zejména prostřednictvím přirozené neformální vzájemné komunikace. Jsou využívány také příležitostné oběžníky a informace prostřednictvím nástěnek ve sborovně a na chodbách. Ve škole se rozbíhá činnost žakovského parlamentu. Garantem jeho činnosti je ředitelka školy.

Informace rodičům a veřejnosti poskytuje škola prostřednictvím žakovských knížek, tradičních třídních schůzek a konzultačních hodin. Rada školy nebyla vytvořena. Rodiče rovněž nevytvořili žádné jiné občanské sdružení. Na veřejnosti se škola prezentuje především každoročně pořádanou akademií, která se koná v místním divadle.

Výroční zpráva školy za školní rok 1999/2000 byla pedagogickou radou projednána 21. června 2000. Je zpracována v souladu s obecně závaznými právními předpisy, ale neobsahuje analytické prvky a jen obtížně může sloužit autoevaluačním účelům.

Rozhodnutí ředitelky školy (zejména odklady školní docházky) jsou vydávána v souladu s platnými právními předpisy, jsou doložena dalšími potřebnými dokumenty (vyjádření odborníků, žádosti rodičů). V rozporu s platnými obecně závaznými právními předpisy bylo vydáno v loňském školním roce rozhodnutí o povolení opakování prvního ročníku u žáka, který na konci školního roku prospěl (na žádost rodičů).

Dokumentace integrovaných žáků je vedena se všemi náležitostmi. Pro jednotlivé integrované žáky, na které škola požaduje finanční příspěvek od školského úřadu, jsou vedeny individuální vzdělávací programy s průměrnou úrovní. Ty jsou uloženy u učitelek na prvním stupni, které vedou ambulanti nácviky.

Oblast organizování má průměrnou úroveň.

Vedení a motivování pracovníků

Ve vedení pracovníků převládá liberálně-demokratický styl, ředitelka upřednostňuje osobní vstřícné jednání s pracovníky. Vyučující motivuje především pochvalou a povzbuzováním. Iniciativní pracovníci mají dostatečný prostor a podmínky pro realizaci školních aktivit. Tak dochází k tomu, že vyučující cizích jazyků, informatiky a českého jazyka prokazatelně využívají k výuce odbornou počítačovou učebnu, zvládají sami uživatelský styl práce s počítačem a pozitivně tak ovlivňují vztah žáků ke vzdělávání. Oproti tomu například v matematice nejsou zakoupené výukové programy učiteli téměř využívány. Iniciativní přístup pracovníků ředitelka oceňuje.

Ředitelka školy a někteří pedagogové se zúčastňují seminářů a kurzů pořádaných Pedagogickým centrem v Praze. Prostředky na další vzdělávání pedagogických pracovníků byly účelně vyčerpány. Z vyučujících nikdo dálkově nestuduje. Dvěma začínajícími učiteli zajišťují pomoc zkušení uvádějící učitelé.

Vedení školy určilo kritéria pro stanovení nadtarifních složek platu, ty však zahrnují i povinnosti dané pracovním řádem pro zaměstnance škol (MŠMT ČR čj. 16 969/96-42). Tento způsob zeslabuje působnost a motivaci. Výše osobního hodnocení je diverzifikována jen v krajních případech, většinou je stanovena s minimálními rozdíly. V závěru kalendářního roku oceňuje ředitelka mimořádnou odměnou ty pracovníky, kteří vedli (doposud bez finančního

ohodnocení) zájmové kroužky, připravovali žáky na soutěže, podíleli se na úspěšné školní akademii, či přispěli k zlepšení prostředí školy.

Realizace jedné z priorit stanovených v roce 1996 (viz inspekční zpráva) – zavedení systematického využívání počítačové techniky - je velmi pomalá.

Úroveň motivace a vedení pracovníků vykazuje pozitiva a negativa v rovnováze.

Kontrolní mechanismy

Ředitelka stanovila základní pravidla pro kontrolu celé organizační struktury. Materiál určuje kontrolní úkoly, které si ponechala, a ty, které delegovala na svou zástupkyni. Tento systém ale není dostatečně využíván ve všech stanovených oblastech. Zejména se jedná o značnou formálnost v některých složkách kontroly, které nejsou plně v kompetenci ředitelky školy, ale byly delegovány na členy vedení (zejména zástupkyni ředitelky).

Kontrola pedagogické dokumentace je sice prováděna, ale přesto v ní byla zjištěna řada dílčích nedostatků (katalogové listy, třídní knihy, třídní výkazy, personální dokumentace). Zřejmě také ne vždy bylo důsledně sledováno, došlo-li k odstranění zjištěných nedostatků. Velké množství administrativních nedostatků (záznamy v TK, TV, ŽK: neúplné a chybějící záznamy, nesprávně prováděné opravy záznamů) se vyskytovalo i po kontrole provedené vedením školy, což svědčí o formálním přístupu k jejich kontrole.

Podmínky, průběh a výsledky výchovně-vzdělávacího procesu jsou kontrolovány hospitační činností vedení školy, kontrolou žákovských písemností, sledováním a hodnocením žákovských prací a výrobků, které jsou prezentovány ve společných prostorách školy, interními prověrkami vědomostí žáků v předmětech český jazyk a matematika, sledováním výsledků školy v mezinárodním výzkumu TIMSS a také účastí v projektu Kalibro.

Hospitační činnost ředitelky školy byla v loňském školním roce dostačující co do počtu hospitací i jejich rozdělení podle jednotlivých předmětů a učitelů. Hospitační činnost zástupkyně ředitelky jeví rysy formálnosti, počet hospitací a jejich rozložení podle předmětů a podle učitelů neodpovídá situaci ve škole. O hospitacích vedou obě vedoucí pracovnice zápisy. Ředitelka školy patřičné závěry prokazatelně projednává s kontrolovanými pracovníky. Zápisy zástupkyně ředitelky jsou spíše záznamem jednotlivých činností v hodině, chybí v nich jasně formulované závěry a konkrétní úkoly, které by pro jednotlivé vyučující vyplynuly ze sledované hodiny. Porušení učebních osnov v matematice je mimo jiné důsledkem toho, že ve čtvrtých třídách nebylo ve školním roce 1999/2000 v tomto předmětu hospitováno.

Slabou stránkou kontroly je práce s jejími výsledky. Analýza kontrolní činnosti není systematicky prováděna.

Provoz školy je kontrolován denně. Průběžně je také sledováno plnění dalších povinností pracovníků (dozory, dohled nad žáky, dodržování pracovní doby).

Hospodaření školy je v kompetenci ekonomky a mzdové účetní, ředitelka jejich práci trvale sleduje.

Kontrolní mechanismy jsou hodnoceny jako průměrné.

Hodnocení kvality řízení

Celkově byla kvalita řízení hodnocena jako průměrná.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

- Výroční zpráva o činnosti a hospodaření ZŠ Kolín, Bezručova ve školním roce 1999/2000
- Plán kontrolní činnosti ředitele na školní rok 2000/2001
- Organizační řád
- Řád školy
- Inspekční zpráva ČŠI čj. K-03-06/9596-352R z června 1996
- Inspekční zpráva ČŠI čj. 031 106/98-2065 z 1. června 1998
- organizační struktura školy („pavouk“)
- rozvrh hodin
- časově-tematické plány sledovaných předmětů
- plán činnosti školy na školní rok 2000/2001
- kritéria pro stanovení výše osobního hodnocení
- zápisy z pedagogických rad
- třídní knihy ze školního roku 1999/2000
- třídní knihy ze školního roku 1998/1999
- třídní knihy ze školního roku 2000/2001
- třídní výkazy a katalogové listy
- hospitační záznamy inspektorů ČŠI
- žákovské knížky a vzorek žákovských písemností
- dotazník ředitele před inspekcí
- personální dokumentace

ZÁVĚR

V porovnání s výsledky předcházející inspekce (čj.: K-03-06/9596-352R z června 1996) bylo konstatováno, že došlo k pozitivnímu posunu zejména v oblasti materiálního vybavení a estetické úrovně vzhledu školních chodeb, stagnuje naopak úroveň plánování, vedení a motivování pracovníků a kontroly.

Podmínky:

Škola má k dispozici velmi dobré prostorové podmínky a spíše nadprůměrné vybavení. K dispozici je i počítačová učebna, která ale není zejména v některých předmětech v dostatečné míře využívána. V personálním zajištění výuky jsou rezervy zejména na prvním stupni. Podmínky výuky celkově jsou průměrné.

Kvalita vzdělávání:

Průběh vzdělávání byl sledován prostřednictvím celkem 42 hospitací. Velmi dobře byly hodnoceny předměty: dějepis, vlastivěda a fyzika. Průměrnou úroveň měly předměty: český jazyk a matematika.

Na základě těchto zjištění byla kvalita vzdělávání ve sledované oblasti celkově hodnocena jako průměrná.

Kvalita řízení:

Koncepce školy je stanovena, vychází z objektivních okolností a částečně z analýzy současného stavu. Jsou stanoveny priority (včetně zápisu žáků do prvních tříd v roce 2001). Zahrnuje všechny oblasti práce školy, dílčí plánovací materiály mají průměrnou úroveň. Organizace školy má stanovena pravidla, ale v některých oblastech není příliš účinná. Informační systém je funkční a vyhovuje svému účelu. Ředitelka svými osobnostními vlastnostmi a předpoklady, demokratickým stylem a funkčním operativním řízením pozitivně ovlivňuje pracovníky školy. Pro pozitivní vývoj školy je však lidský potenciál využíván jen částečně. Systém kontrolních činností a účinnost kontrolních mechanismů vykazuje dílčí nedostatky. Ty byly shledány zejména v četnosti a rozložení hospitační činnosti vzhledem k vyučovaným předmětům a k celému pedagogickému sboru, dále také v oblasti kontroly povinné dokumentace a dodržování osnov.

Ve sledovaných oblastech nebylo zjištěno neefektivní čerpání finančních prostředků, které byly škole přiděleny ze státního rozpočtu.

Na základě sledovaných jevů při hodnocení kvality vzdělávání a řízení byla škola celkově hodnocena jako průměrná.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Školní inspektoři	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Mgr. Pavel Skokan	.....
Členové týmu	Mgr. Zdeňka Fadrná	.....
	Mgr. Eva Grušová	.....
	Mgr. Karel Kumstýř	.....

V Kutné Hoře, dne 2. ledna 2001

Datum a podpis ředitelky školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 8.1.2001

Razítko

Ředitelka školy	Podpis
Mgr. Dagmar Fialová	.....

Předmětem orientační inspekce bylo dílčí zhodnocení činnosti školy dle § 18 odst. 3, 4 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů.

Dle § 19 odst. 8 téhož zákona může ředitelka školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnoticí stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	<i>Zcela mimořádný, příkladný</i>
Velmi dobrý	<i>Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň</i>
Průměrný	<i>Negativa a pozitiva téměř v rovnováze, průměrná úroveň</i>
Pouze vyhovující	<i>Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa</i>
Nevyhovující	<i>Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.</i>
Plní, je v souladu	<i>Dodržuje, čerpá účelně, efektivně</i>
Neplní, není v souladu	<i>Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně</i>

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Okresní úřad Kolín	31.1.2001	032 017/01-5101
Město Kolín	31.1.2001	032 016/01-5101
Rada školy	---	rada nebyla zřízena

Připomínky ředitelky školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
18.1.2001	032 008/01-5101	připomínky přiloženy ke zprávě